

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 793

van **TOM ONGENA**

datum: 3 september 2020

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Preventieplan voor voedselverlies 2021-2025 - Stand van zaken

Vlaanderen maakt al heel wat jaren werk van de strijd tegen voedselverspilling. Het actieplan, dat in een reductie van 15% voorziet in de periode 2015-2020, loopt af. De minister heeft in antwoord op mijn vraag om uitleg (nr. 185 van 23 oktober 2020) te kennen gegeven werk te zullen maken van een nieuw preventieplan voor voedselverlies 2021-2025. Ze wees daarbij op de ambitie in het regeerakkoord om tegen 2030 te komen tot een halvering van de voedselverliezen.

Een belangrijk aandachtspunt is ook de exacte definitie van voedselverlies en -verspilling. Vandaag blijkt Vlaanderen die strikter te interpreteren dan andere Europese lidstaten. Dat kan een vertekening geven van de bereikte resultaten.

1. Is de eindmeting van de voedselverliezen en -verspilling in Vlaanderen in de periode 2015-2020 inmiddels gefinaliseerd?
2.
 - a) Zo ja, wat zijn de resultaten en beantwoorden die aan de doelstelling om te komen tot een reductie van 15%?
 - b) Zo neen, tegen wanneer worden die resultaten verwacht?
3. Is inmiddels ook al de impact van de volledige implementatie van het teruggooiverbod en de aanlandingsplicht in de visserij (die de toepassing van selectievere vangtechnieken sterk stimuleert) bekend op voedselverspilling van vis?
4.
 - a) Wat zijn het precieze plan van aanpak en de timing om te komen tot een nieuw preventieplan 2021-2025?
 - b) Wie is daarbij allemaal betrokken?
 - c) Welke vergaderingen vonden in dit kader reeds plaats?
5.
 - a) Welke aanpassingen zullen er komen rond de definitie van voedselverlies en voedselverspilling zodat er meer eenduidigheid op Europees niveau komt en Vlaanderen niet onterecht de indruk zou wekken minder resultaat te boeken wegens het gebruik van een strengere definitie?

- b) Zal daaromtrent ook worden afgestemd met Wallonië opdat minstens alle Belgische deelgebieden toch al dezelfde definitie zouden gebruiken?
6. Het regeerakkoord spreekt over een vooropgestelde halvering van voedselverspilling en -verlies tegen 2030.
- a) Welk cijfer wordt daarbij als nulmeting gehanteerd? Gaat het dan concreet over het niveau van 2015 of wordt er gestart bij het eindcijfer van het aflopende actieplan?
 - b) Zal er enkel worden geopteerd voor een eindcijfer, of zullen er ook specifieke targets per sector (vlees, vis, groenten...) worden bepaald?
 - c) Welk stuk van de weg naar een halvering wil de minister deze legislatuur afleggen, met andere woorden in het nieuwe preventieplan voor voedselverlies?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 793 van 3 september 2020

van **TOM ONGENA**

- 1-2. Neen, de eindmeting is nog niet voltooid. De dataverzameling loopt nog.
Het rapport wordt in het voorjaar van 2021 verwacht.
3. De impact van de implementatie van het teruggooiverbod en de aanlandingsplicht in de visserij op de voedselverspilling is nog niet gekend.
4. a. De ervaringen en geleerde lessen van de afgelopen jaren vormen het vertrekpunt voor de invulling van dit plan met haalbare en effectieve acties. Op basis hiervan is de administratie in overleg gegaan met ketenpartners en betrokken stakeholders over de krachtlijnen van het nieuwe plan en hoe we deze krachtlijnen kunnen vertalen in concrete en gerichte acties.

In 2015, bij de opmaak van de ketenroadmap, is van een nagenoeg leeg blad vertrokken. Men is toen ook heel breed gegaan. Al doende is veel geleerd. De kennisbasis is gegroeid. Nu kan op basis van verworven inzichten en de ervaringen vanop het terrein, een doelgericht plan op poten worden gezet. In dit ontwerpplan wordt gefocust op enkele impactvolle krachtlijnen die met acties worden geconcretiseerd. Met de verbrede 'coalition of the willing', wordt getimmerd aan een sterk netwerk van organisaties die de acties tot een goed einde kunnen brengen.

Het nieuwe ontwerp actieplan 'Voedselverlies en biomassa(rest)stromen circulair 2021-2025' werd voorbereid door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), het preventieel voedselverlies door de OVAM, het Departement Landbouw en Visserij en het Departement Omgeving. Dit ontwerp ligt vanaf 1 augustus tot en met 30 september 2020 ter inzage in het kader van de openbare inspraakprocedure. Het plan is ook voorgelegd ter advisering bij de MINA-raad en de SERV-SALV. Het ontwerp zal aangepast worden naar aanleiding van de reacties en tegen het eind van het jaar gefinaliseerd worden, zodat het vanaf 2021 kan ingaan.

- b. De coördinatie van het nieuwe ontwerpplan gebeurde door het Departement Landbouw en Visserij, OVAM en het Departement Omgeving. Er werd gericht afgestemd met andere beleidsdomeinen en entiteiten binnen de Vlaamse overheid waar nodig. De vaste partners van het ketenplatform voedselverlies zijn betrokken: Boerenbond, Fevia Vlaanderen, Comeos, Unie Belgische Catering, Horeca Vlaanderen, UNIZO/Buurtsuper en BV-OECO (expertisecentrum van de consumentenorganisaties). Daarnaast werd ook een ruimere groep van actoren uit de verschillende sectoren betrokken vanwege hun expertise en engagement als die een meerwaarde vormen voor de opmaak van het nieuwe plan.

Alle stakeholders die betrokken zijn bij het ontstaan en het beheer van voedsel- en biomassa(rest)stromen, incl. de betrokken beleidsdomeinen, namen actief deel aan de opmaak van dit ontwerp actieplan. Naast vertegenwoordigers van de drie kringlopen – voedsel(rest)stromen, biomassa(rest)stromen van de open ruimte en

hout(rest)stromen van industrie en huishoudens, werden ook de MINA-raad en de SERV-SALV betrokken als overkoepelende adviesorganen.

- c. Verschillende interactieve workshops hebben van bij de start input, kennis, ervaringen en uitwisselingen voor de toekomstvisie opgeleverd. Tijdens een overleg van het Ketenplatform Voedselverlies werd een tussentijdse balans opgemaakt over de Ketenroadmap Voedselverlies 2015-2020. Daarnaast leverde de monitor voedselverlies (2017, 2019) belangrijke informatie op. De samenwerking binnen de ketenroadmap werd getoetst aan de Blueprint Voluntary Agreements, ontwikkeld door WRAP (Waste and Resources Action Programme) in het kader van het Europese onderzoeksproject REFRESH (Resource Efficient Food and dRink for the Entire Supply cHain). Daarnaast werd input meegenomen uit de voortgangsrapportage van het actieplan biomassa(rest)stromen 2015-2020, uit de omgevingsanalyse en het Vlaamse en Europese wetgevende kader. Uit de verschillende evaluatietrajecten blijkt dat er behoefte is aan concrete focuspunten en structurele grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten om het verschil te kunnen maken.

De ontwerp teksten zijn besproken met de stakeholders uit de keten en alle betrokken sectoren. De bestaande stakeholderfora, met name het overlegplatform organisch-biologisch afval (UPOBA) en het ketenplatform voedselverlies, werden gericht uitgebreid in functie van dit actieplan. De detailbesprekingen met de trekkers en partners van de acties vonden plaats per kringloop. Daarnaast vond bilateraal overleg plaats over specifieke thema's met onder meer sectorfederaties.

Tijdens de overlegmomenten werd de voortgang van het lopende plan gepresenteerd als aanloop voor het nieuwe plan. De partners kregen de kans om doelstellingen en acties mee uit te werken en zich te engageren voor de uitwerking ervan. Het huidige ontwerp actieplan is het resultaat van dit participatieve traject. De stakeholders en de overheid zullen samen de doelstellingen en actieprogramma's uitvoeren die erin vervat zitten. Voor de acties werd een trekker aangeduid en zijn ook de betrokken partners weergegeven in het actieoverzicht in bijlage van het ontwerpplan.

5. Het Vlaamse conceptueel kader (begrippen en definities) zal in het nieuwe plan behouden blijven. De monitoring zal ook breed behouden blijven op alle voedselreststromen uit de gehele keten, opgesplitst in (eetbare) voedselverliezen en (niet-eetbare) nevenstromen, alsook alle bestemmingen.

De Europese definitie focust op voedselreststromen met een afvalbestemming (=voedselafval). Dit is een afgebakende selectie van voedselreststromen. In Vlaanderen leggen we de focus op minder voedselverlies en hogere valorisatie, wat ook tot gevolg zal hebben dat we minder voedselafval hebben. Doordat we in Vlaanderen meer in kaart brengen, hebben we een vollediger beeld op de problematiek en kunnen we naargelang de doelstelling een dataset op maat produceren. Zo vermijden we de vertekening van de resultaten, waar u naar verwijst. Het is inderdaad niet de bedoeling dat we appels met peren gaan vergelijken. We wachten de adviezen af van de adviesraden alsook de reacties via de openbare inspraakprocedure. Waar nodig, geven we bijkomende duiding in het definitieve plan.

Per kringloop in het actieplan volgt een stuurgroep de uitvoering op. De stuurgroep 'Voedselverlies van producent tot en met consument' wordt gecoördineerd door de OVAM en het Departement Landbouw en Visserij. Deze stuurgroep zal ook afstemmen met de andere gewesten en de federale overheid in het kader van de monitoring voedselafval aan Europa.

6.
 - a. Er wordt vertrokken van de hoeveelheid voedselverlies in Vlaanderen in 2015 (cijfer nulmeting ketenroadmap). Dit is het jaar waarop de ketenroadmap is gestart en ook het jaar van de start van de SDG's. In 2015 was er 907.000 ton voedselverlies.
 - b. Naast algemene eindcijfers zijn er ook specifieke targets opgenomen, bv. rond schenking.
 - c. Het nieuwe plan heeft een vermindering van het voedselverlies tegen 2025 (einde plan) met 30% ten opzichte van 2015 als algemene doelstelling, door preventie, hergebruik en selectieve inzameling.